

प्राब्राज्यं प्रब्रज्यासंन्यासः तत्रोचितं कर्म प्राब्राज्यं ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ तापस्यं तपसे हितं धर्मजातं ॥ ४४ ॥ दृष्टान्तो लौकिको दाहरणं आगमो वेदः हेतुर्युक्तिस्तैः प्रारब्धकर्मभोगस्यापरिहार्यत्वं ज्ञात्वा समाश्रयता भवेत्युक्तेत्यर्थः ॥ ४५ ॥ इति उद्योगपञ्चमोऽध्यायः ॥ १७५ ॥ ॥ ७३ ॥ तत इति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ दोषा विद्यन्ते आश्रमे प्रब्रज्यायां ते दो

सात्वेन मब्रवीद्राजन् क्रियतां मदनुग्रहः ॥ प्राब्राज्यमहमिच्छामि तपस्तपस्यामि दुश्चरं ॥ ४१ ॥ मयैव यानि कर्माणि पूर्वदेहे तु मूढया ॥ कृतानि नूनं पापानि तेषां मे तत्फलं ध्रुवं ॥ ४२ ॥ नोत्सहेतु पुनर्गंतुं स्वजनं प्रति तापसाः ॥ प्रत्याख्यातानि रानंदां शात्वेन च निराकृता ॥ ४३ ॥ उपदिष्टमिहैच्छामि तापस्यं वीतकल्मषाः ॥ युष्माभिर्देवसंकाशैः कृपा भवतु वो मयि ॥ ४४ ॥ सतामाश्वासयत्कन्यां दृष्टान्ता गमहेतुभिः ॥ सांत्वयामास कार्यं च प्रतिजज्ञे द्विजैः सह ॥ ४५ ॥ इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्वणि अंबोपाख्यानपर्वणि शैखावत्यां वासंवादे पञ्चसप्तत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १७५ ॥ ॥ ७३ ॥ भीष्म उवाच ततस्ते तापसाः सर्वे कार्यं वं तो भवंस्तदा ॥ तां कन्यां चिंतयंतस्ते किं कार्यमिति धर्मिणः ॥ १ ॥ केचिदाहुः पितुर्वैश्मनीयतामिति तापसाः ॥ केचिदस्मदुपांलंभे मतिं च क्रुहितापसाः ॥ २ ॥ केचिच्छाल्वपतिं गत्वानियोज्यमिति मे निरोनेति केचिद्व्यवस्यन्ति प्रत्याख्याता हितेन सा ॥ ३ ॥ एवं गते तु किं शक्यं भद्रे कर्तुं मनीषिभिः ॥ पुनरुचुश्च तां सर्वे तापसाः संशितव्रताः ॥ ४ ॥ अलं प्रब्रजितेनेह भद्रे शृणु हितं वचः ॥ इतो गच्छ स्वभद्रं ते पितुरेव निवेशनं ॥ ५ ॥ प्रतिपत्स्यति राजा सपिता ते यदनंतरं ॥ तत्र वत्स्यसि कल्याणि सुखं सर्वगुणान्विता ॥ ६ ॥ न च ते न्यागतिर्याय्या भवेद्भद्रे यथापिता ॥ पतिर्वापि गतिर्नार्याः पिता वा वरवर्णिनि ॥ ७ ॥ गतिः पतिः समस्थाया विषमे च पिता गतिः ॥ प्रब्रज्या हि सुदुःखेयं सुकुमार्या विशेषतः ॥ ८ ॥ राजपुत्र्याः प्रकृत्या च कुमार्यास्तव भामिनि ॥ भद्रे दोषा हि विद्यन्ते बहवो वरवर्णिनि ॥ ९ ॥ आश्रमे वैवसंत्यास्तेन भवेयुः पितुर्गृहे ॥ ततस्त्वन्ये ब्रुवन्वाक्यं तापसास्तान् तपस्विनीं ॥ १० ॥ त्वामिहैकाकिनीं दृष्ट्वा निर्जने गहने वने ॥ प्रार्थयिष्यंति राजानस्तस्मान्मैवं मनःकृथाः ॥ ११ ॥ अंबोवाच न शक्यं काशिनगरं पुनर्गंतुं पितुर्गृहान् ॥ अवज्ञाता भविष्यामि बांधवानां न संशयः ॥ १२ ॥ उषितास्मि तथा बाल्ये पितुर्वैश्मनि तापसाः ॥ माहंगमिष्ये भद्रं वस्तत्र यत्र पिता मम ॥ तपस्तपुमभीप्सामि तापसैः परिरक्षिता ॥ १३ ॥ यथापरेपि मे लोके न स्यादेवं महात्ययः ॥ दौर्भाग्यं तापसश्रेष्ठास्तस्मात्तपस्याम्य हंतपः ॥ १४ ॥ भीष्म उवाच इत्येवं तेषु विप्रेषु चिंतयत्सु यथा तथं ॥ राजर्षिस्तद्वनं प्राप्तस्तपस्वी होत्रवाहनः ॥ १५ ॥

षाः पितुर्गृहे न भवेयुः सुंदरीतरुणी च त्वां दृष्ट्वा मुनयो वामोहं प्राप्स्यंति त्वं बाधमात्स्वलिप्यसीति भावः ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ महात्ययः सुखनाशः महउद्धवउत्सवइतिकोशः ॥ १४ ॥ १५ ॥